

Sămănătorul

Redactor responsabil:
Dr. Enea Popa

Redacția: Piața Regele Ferdinand 55
Administrația: Piața Regele Ferdinand 56

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare la 5, 15 și 25 a fiecărei luni
sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg . . . . . 120 Lei
Pe jumătate an . . . . . 60 Lei
Pe trei luni . . . . . 30 Lei

Popas de gânduri

Când faci cumpăna între ieri și azi, îți vine să crezi că trăiești în altă țară. Odată cu ajungerea partidului național-țărănesc la cârma țării s'a instăpănit buna orânduială în treburile țării. Cu toate că mersul conducerii este din cale afară de greu, totuși fiecare om simte stăruința mare, ce se pune din partea bărbaților noștri frunțași pentru îmbunătățirea stării generale a țării.

Înainte de toate ne aducem aminte că de-un vis urât de marea mișcare pornită în popor în contra cârmuirilor de pe vremuri, cari ne-au adus atât rău țării, atât înăuntru cât și în afară. Acum domnește cea mai desăvârșită liniște în țară — văzându-și fiecare de gospodăria sa și ajutând cu munca lui cinstită la înaintarea obștească.

Anii trecuți nu trecea zi în care să nu poți ceti despre marile ticăloșii descoperite, de fraude, de nelegiuiri, cari ne scârbeau sufletul, pentru că trăia în convingerea noastră credința, că atât liberalii cât și averescanii nu poartă nici o grijă pentru pedepsirea celor vinovați. De nouă luni încoace vedem o schimbare desăvârșită. Foile scriu mult bine despre conducerea guvernului și nu s'a aflat până acuma nimeni să poată strecura, măcar prin minciună, vești urâte despre guvern.

Un avocat din Cluj, Fabius, a încercat o ieșire la sate și a vrut să injure pe oameni noștri de frunte, dar a fost huiduit de poporul întreg, căci prea se cunoștea nerușinarea numitului avocat liberal.

Pe câtă vreme în trecut streinătatea se purta foarte rece față de țara românească — acum începem să ne câștigăm, prin vrednicia dlui primministru Iuliu Maniu, încrederea marilor țări din apus. Cel dintâi pas de apropiere s'a făcut cu încheierea marelui împrumut de stabilizare. Alte legături cu financiarii statelor srene au urmat, — iar acum aflăm cu mare bucurie, că o mare societate engleză este

pe cale să ne dea un important împrumut pentru refacerea drumurilor.

Față cu politica de sărăcire a liberalilor, cari slăbeau cu toate mijlocele pătura țărănească, pentru ca s'o prindă în jugul marilor bănci liberale, vedem o hotărâtă schimbare înspre bine. Averescanii și liberalii, punând mari biruri de vamă asupra tuturor produselor țărănești, au făcut să se estinească mai ales prețurile vitor, făcând mari pagube crescătorilor.

Partidul național-țărănesc și-a ținut de sfântă datorința să rupă cu trecutul, scăzând vamile în așa măsură, încât țara noastră a putut reîncepe o altă viață. Târgurile noastre de țară s'au înviorat, prețurile produselor țărănești au crescut spre mulțumirea tuturor. Dacă vom reuși să înființăm pe toată țara creditul agricol eftin — vom putea scăpa pe harnicii noștri plu-

gari din ghiarele setoșilor cămătari liberali.

Legăturile economice cu streinătatea sunt pe cale bună. Ministrul de industrie și comerț, dl V. Madgearu, a făcut de curând o importantă călătorie în Polonia, pentru asigurarea schimbului de mărfuri înspre mările din miază-noapte.

Lupta economică a început să ne dea roadele celor dintâi izbânzi. Recolta bună din anul acesta ne va ușura multe greutăți — mai ales că noua politică românească a luat calea avântului de-a asigura debușuri cât mai bune în streinătate pentru produsele românești.

Increderea ce-a pus țara în destoinicia partidului național-țărănesc, nu se desminte. Având încrederea Inaltei Regențe și bucurându-se de dragostea neprecupețită a poporului, guvernul nostru va ști să birue toate piedecile și să asigure un strălucit viitor neamului și țării noastre scumpe.

Mutarea funcționarilor milionari

O mare operă de asanare administrativă

Dacă marea masă a funcționarilor români constituie o clasă oropsită ai cărei membri duc o viață amărită de azi pe mâine, nu e mai puțin adevărat că în sânul acestei clase, se ridică o castă puternică și susținută prin mii de legături invizibile: casta funcționarilor milionari.

Produs al unor vremuri triste de pomenire istorică, dar mai ales al timpurilor de după războiu, această castă și-a întins ramificațiile pe tot cuprinsul țării, înjosind bunul renume al funcționarimii. Sub trecutele guverne liberale și averescane s'a încuibat pretutindeni corupția și destrăbălarea. Pofta după câștiguri eftine și păcătoase, a întrecut în fapte afacerile cele mai scandaloase ce se pot închipui.

Legea contabilității

Pentru ca să se stăvilească rușinoasele manipulări ale funcționarilor neonești, ministerul de finanțe a prevăzut prin noua lege a contabilității, ca averile funcționarilor să poată fi cercetate de unde provin. Tot în același timp s'a dat ordin, ca toți taxatorii vamali cu leafă de gardist și venituri de nabab, toți vameșii din marile porturi cu aere modeste însă arhimilionari toți administratorii financiari cu abdomene burghoze, stăpânitori de palate și cu puteri de vice-regi, toți aceștia să fie mutați.

Să fie mutați în locuri îndepărtate de Vlasia lor, în locuri de cinste, unde numai leafa săracă pe care le-o plătesc

te statul sărac să le fie singurul venit. Ordinele, e drept, au căzut ca niște bombe. Este ceva ce aproape nu s'a mai pomenit în țara românească.

Pilda trebuie urmată

Exemplul dat de ministrul de finanțe trebuie urmat și în celelalte ramuri ale administrației. Avem și prin finiturile noastre funcționari fiscali cu averi câștigate peste noapte, dar avem — organe din învățământ, poliție și administrație, cari ar trebui să roșească dacă i-ai întreba, de unde și-au agonisit averea. Cutare notar fără mare învățătură — te miri la ce mai poate ajunge, dacă se va mai tolera vermina corupției. Așteptăm măturoidul mare.

În mijlocul sătenilor

După cum în trecut, pe vremea opoziției, conducătorii partidului național-țărănesc au menținut un contact, o legătură strânsă cu poporul dela sate, care formează grosul oastei de luptă și de muncă a partidului național-țărănesc, așa și acum, la cârmă fiind partidul nostru, conducătorii acestuia nu cruță nici acum nici o osteneală de-a lua cât mai des contact, legătură cu poporul dela sate.

Așa, în ziua de 18 August a. c., dl deputat Dr. Alex. Ceușianu însoțit de dl avocat Dr. Enea Popa au vizitat comunele Hodac și Ibănești, ținând adunări politice pentru lămurirea poporului asupra stărilor din țară.

În Hodac toată lumea aștepta în haine de sărbătoare sosirea dlui deputat Ceușianu. În fața unei adunări cum rar s'a mai văzut în această frunță comună, dl deputat Dr. Ceușianu a făcut o amănunțită dare de seamă despre stările politice, economice și financiare din țară, lămurind poporul mai ales asupra greutăților economice-financiare prin cari încă trebuie să treacă țara din cauza cârmuirilor liberale și averescane de până acum, cari au lăsat zeci de miliarde de lei datorie pe capul țării. După darea de seamă a dlui deputat Ceușianu, păr. Leon Târnavăanu i-a mulțumit pentru interesul ce întotdeauna l-a arătat comunei Hodac și l-a asigurat că, precum în trecut așa și în viitor, Hodăcenii vor da tot sprijinul partidului național-țărănesc.

După aceea dd. Dr. Ceușianu și Dr. Popa au plecat în comuna Ibănești, unde, deși n'a fost anunțată nici o adunare, în câteva minute s'a adunat o mulțime mare de popor în jurul automobilului, mulțime căreia i-au vorbit dd. Dr. Ceușianu și Dr. Popa.

Față cu anumite vești răspândite de liberali și averescani prin foile lor mincinoase, unii dintre ascultători au rugat pe vorbitori să lămurească poporul dornic de-a afla adevărul. La întrebările puse de aceștia, li s'au dat lămuririle cuvenite, spunându-li-se că, după cârmuirile destrăbălate ale liberalilor și averescanilor, guvernul național-țărănesc a fost silit să urce pentru scurtă vreme dările, căci altfel nu este chip și formă ca țara să-și plătească datoriile în cari au înfundat-o liberalii și averescanii. După aceste lămuriri și după atâtea alte îndrumări date poporului, acesta s'a arătat foarte mulțumit că conducătorii partidului național-țărănesc nu-și uită să se coboare în mijlocul sătenilor și când partidul este la cârmă, dând poporului fel de fel de îndrumări și sfaturi, și ascultându-i plângerile și năcazurile, lucru pe care alte partide nu l-au făcut nicio dată.

Tâlhar la drumul mare

Abia s'a prins banda răufăcătorilor, cari au jefuit 54 automobile pe șoseaua Toplița-română-Brașov, iată că apare o altă tovărășie de tâlhari pe drumul Corbu — Piatra Neamț, care în zilele trecute a oprit mașina prefectului de Neamț, d. Isecescu, și l'au jefuit de suma de 230.000 lei. Posturile de jandarmi s'au pus în urmăria bandiților — presupunând că la mijloc ar fi vestitul tâlhar Lunčan.

Prinderea banditului Dobreanu

În noaptea de 11 August poterașii au fost anunțați de un cioban că la stâna lui Gh. Cătănoaia, la locul numit „Pietrele Roșii” pe teritoriul comunei Crucea, s'ar găsi un bandit.

Imediat a fost încercuită stâna, iar banditul a deschis focul asupra următorilor. Terminând gloanțele jandarmii intrară în colibă și nu mică le fu sur-

priza când văzură că în locul lui Lun-can au în fața lor pe fiorosul Dobreanu, care are la activul lui cinci evadări, din cari una plină de peripeții la Aiua și altele la Piatra-Neamț. Fu imediat arestat și dus la postul de jandarmi.

Inecarea banditului.

În interesul cercetărilor Dobreanu, însoțit de plutonierul jandarm Zvorișteanu, șeful postului Tulgheș, fu pornit spre Piatra-N. pe o căldură nemaipomenită. Obosit și supraîncălzit de drumul lung — pe jos — Dobreanu ceru de câteva ori să i se dea de băut ceea ce plutonierul Zvorișteanu, din prudență, refuză.

Ajunși la malul Bistriței, la locul numit „Strâmtura Boului” lângă Secu-Buhalnița, unde râul Bistrița face un ochiu foarte adânc, dar care nu poate fi apreciat din cauza neteziunii apei și a umbrei lăsate de un mal, înalt de doi metri, banditul Dobreanu — deși cu mâinile legate la spate — se aruncă în apă pentru a se răcori.

Banditul fu tras la fund și se înecă imediat.

Plutonierul Zvorișteanu, mai înfăișuit, dar apoi revenindu-și sări în apă îmbrăcat ca să-l scoată dar fu prea târziu, fu cât pe ci să fie tras și el de curent. După o jumătate de oră, corpul umflat de apă al lui Dobreanu fu pescuit. Era îmbrăcat țărănește, cu haină de piele pe un corp robust. Se poate, prea bine ca banditul să se fi aruncat în apă și cu intenția de a se sinucide pentru a scăpa de autorități.

Știri

Liberalii își cârlesc șefia. Este mare frământare în sânul partidului liberal. În fruntea celor nemulțumiți cu conducerea partidului luptă fostul ministru de interne, dl. I. G. Duca. Liberalii văd, că eșirea lor din parlament a fost o mare greșală. Nimenea nu le are grija — pentru că sunt cunoscuți de popor de oameni hapsâni și fără omenie. Acuma se zvoneste că în partidul liberal vor fi mari schimbări. Conducătorii acestui partid au ținut la Iași o consfătuire în care au decis, că întrucât starea sănătății dlui Vintilă Brătianu și impopularitatea acestuia dăunează mult partidului, vor alege de președinte al acestui partid pe fiul lui Ionel Brătianu, d. Gheorghe Brătianu dela Iași. D. Vintilă Brătianu va rămânea în cazul acesta președinte de onoare.

Focul dela Moreni. De patru luni de când s'a apris sonda dela Moreni — nu s'a mai putut stinge focul. Petrolul și gazele, cari, ișnesc din fundul pământului, ard cu furie, azvârlind flăcările până la 30 metri înălțime. Până acum s'au săpat trei tunele pe sub pământ, ca în felul acesta să se poată astupa sonda și înăbuși focul, dar fără succes. Cu ocazia ultimelor lucrări s'au nenorocit 13 muncitori pe urma exploziei de erupție ce-a prăbușit altreilea tunel subteran. Pagubele îndurate de societățile petrolifere interesate sunt foarte mari.

Absolvenții învățământului practic și elevii școlilor normale pot trece în liceu. Absolvenții școlilor de învățământ practic, de grad mijlociu, cari au cel puțin trei clase (școli profesionale de fete, școli de meserii, școli comerciale elementare, școli de menaj) au dreptul să ceară înscrierea la examenul de admitere în clasa a IV-a liceală, după ce vor fi dat cu succes un examen de diferență. De-asemena elevii școlilor normale pot fi admiși să treacă în liceu prin următoarele modalități: 1. Pentru clasa I-a și a II-a

gimnazială direct, fără nici un examen de diferență. 2. Pentru clasa a III-a gimnazială, cu examen de diferență la limba latină. 3. Pentru înscrierea în clasa a IV-a de liceu se va trece examenul de admitere prevăzut în legea învățământului secundar.

Cum merg încasările statului.

După calculele ministerului de finanțe situația provizorie a încasărilor și cheltuielilor statului pe primele șapte luni ale anului în curs se prezintă astfel: Incasări în Iulie: 2.609,804.973 lei. Totalul încasărilor dela 1 Ianuarie la 31 Iulie a. c. este de: 16.352,503.929 lei. Cheltuieli: Totalul cheltuielilor bugetare dela 1 Ianuarie la 31 Iulie a. c. este de 15.014,444.787 lei.

Un comerciant satir. Mai mulți părinți s'au plâns la autoritatea polițienească din Reghin, despre agresiunea unui comerciant evreu contra unor copii minore nevinovate. Scârbosul satir încuia ușa când intra vre-o fetiță să cumpere ceva marfă și încerca faptele cele mai rușinoase contra lor. Prăvălia se află în apropierea școlilor săsești și ne miră că autoritățile școlare n'au făcut demersurile necesare pentru punerea la adăpost a nerușinatului criminal. Mai mult ne surprinde că parchetul, sesizat prin actele dresate de poliție, are supărătoarea neglijență de-a lăsa lucrurile fără sancțiune.

Academia agricolă din Cluj. În urma reorganizării învățământului agricol făcută în virtutea noii legi votate de parlament s'a înființat în Cluj academia agricolă. Tinerii absolvenți ai liceului având diploma de bacalaureat vor putea să-și înainteze cererile de înscriere până la 20 Octombrie a. c. Băeții săraci și merituosi vor putea obține burse, dând examen de concurs cu media minimă 7. Absolvenții academiei de agricultură primesc diploma de inginer agronom și sunt admiși în corpul agronomic al statului.

Guvernul vine în ajutorul plugarilor. Dl. ministru al agriculturii, Ion Mihalache, a luat măsuri, ca fermele (moșiile) model ale statului să dea cooperativelor agricole grâu de sămânță ales. Acest grâu cooperativele trebuie să-l schimbe cu aceeași cantitate de grâu neales din cultura plugarilor noștri. Dacă în vre-o regiune oarecare nu este grâu să se dea în schimb, cooperativa să-l dea pe bani cu prețul de pe piață. Acest grâu este pregătit cu sulfat, cu un fel de substanțe care-l apără contra boalelor și mușcăturilor. Guvernul, pentru ca să îndemne și mai mult pe plugarii noștri să samene grâu bun și curat, a hotărât că la anul viitor să plătească cu 10 la sută peste prețul pieții, grâul obținut din aceste semințe. Măsurile guvernului nu s'au oprit numai aci. Ca să se caute vitele plugarilor noștri și să se vândă cu un preț mai ridicat, acum a cerut dl. Mihalache: să se mai înființeze și un sindicat al exportatorilor de vite, pentru ca ministrul să poată să urmărească să nu se facă speculă cu plugarii și pentru ca să poată lua măsuri, ca să fim feriți de concurența străină. Un asemenea sindicat s'a înființat la Oradea.

No. 911/3—1929 port. 825

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică, că în baza deciziei No. 17546—1926 a judecătoriei mixte Reghin în favorul reclamantului Izac Grunberg reprezentat prin avocat Dr. Wilhelm Kornhoffer pentru încasarea creanței de 10.000 Lei și accesorii, se fixează termen de licitație pe ziua de 27 August 1929 orele 12 a. m. la fața locului în Reghin unde se vor vinde prin licitațiune publică: mai multe obiecte în valoare de 62.300 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 10 August 1929.

Fülöp Géza, portărel.

De vânzare o casă de pia-tră în Reghin, str. Dorobanților Nr. 57. Constă din 5 camere, pivniță, curte mare în care este și grajd. Preț foarte avantajos și condițiuni de plată foarte favorabile. Informațiuni se pot lua la administrația gazetei (Tipografia Libr. Nouă Reghin).

No. 912-3 ex. 1929. 824

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel de pe lângă Jud. Reghin, publică că în baza deciziei No. G. 5461—1929 a Judecătoriei mixte Reghin în favorul reclamantului Britania S. A. de Asig. reprezentat prin avocat Dr. Wilhelm Kornhoffer pentru încasarea creanței de 4215 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 27 August 1929 orele 3 p. m. la fața locului în Reghin unde se vor vinde prin licitațiune publică: mobile de casă în valoare de 12.000 Lei. În lipsă de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 10 August 1929.

Fülöp Géza, portărel.

No. 1127/3—1929. 822

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel de pe lângă Judecătoria Mixtă Reghin, publică că în baza deciziei No. G. 7939—1929 a Judecătoriei mixte Reghin în favorul reclamantului Dr. Iuliu Boncz reprezentat prin avocat Dr. Eduard Keintzel pentru încasarea creanței de 3700 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 12 Septembrie 1929 orele 12 a. m. la fața locului în Reghin unde se vor vinde prin licitațiune publică: mai multe obiecte în valoare de 26.900 Lei. În lipsă de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 12 August 1929.

Fülöp Géza, portărel.

No. G. 615-3 ex. 1929. 819

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul Portărel de pe lângă Judecătoria Mixtă Reghin, publică că în baza deciziei No. 11.200—1928 a Jud. mixtă Reghin în favorul reclamantului firma Hügel Leopold reprezentat prin avocat Dr. Eugen Truția pentru încasarea creanței de 14.200 Lei și accesorii se fixează termen de licitație pe ziua 2 Septembrie 1929 orele 3 p. m. la fața locului în Ercea-Mare unde se vor vinde prin licitațiune publică: mai multe mobile în valoare de 30.500 Lei. În lipsă de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 10 August 1929.

Fülöp Géza portărel.

No. 3937—1929. 823

Publicație de licitație.

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 2 Septembrie 1929 la ora 10 a. m. se va ține în localul primăriei orașului Reghin, camera No. 8 Licitație conform art. 72—83 din legea Contabilității publice, din cauza urgenței cu termen scurt pentru executarea lucrărilor de pământ de zidărie și de dulgherie la construirea unci case de locuit pentru îngrijitorul abatorului și la construirea unui grajd de vite cu o cameră pentru spălatul intestinelor.

Elaboratul tehnic a lucrărilor, condițiunile detaliate și antemăsurătoare se pot vedea zilnic între orele 11—12 la Serviciul tehnic al orașului.

Sunt invitați toți acelea, cari doresc a lua parte la licitație să-și înainteze ofertele în plicul sigilate și prevăzute cu garanția de 4% a prețului oferit în numerar până la ora 10 a zilei fixate.

Reghin, la 14 August 1929.

Primar: I Popescu.

Secretar: Graffius.

ROMÂNIA — Tribunalul Mureș
Secția I.

No. C. I. 565/4—1929.

IN NUMELE LEGII.

Tribunalul Mureș Secția I în cauza petiționare. reclamantei Hermina Wermescher, casnică, dom, în orașul Reghin, repr. prin Dr. Pompei Pitea, avocat, pentru punerea ei sub curatelă în urma ședinței publice ținută în ziua de 29 Mai 1929, a dat astăzi 4 Iunie 1929 următoarea:

Incheiere.

Având în vedere cererea petiționarei Hermina Wermescher de a fi pusă sub curatelă, fiindcă suferind de idioție congenitală, cu gușă și arteroscleroză în urma cărei boale este incapabilă să-și administreze averea și totodată de a i se numi ca curator pe cumnatul ei Iosif Schuller, curtelar, domiciliat în Reghin, care este dispus a îngriji pe petiționarea;

Având în vedere că conform art. 28 punct. b. din legea XX. 1877, majorii se pun sub curatelă dacă sunt slabi de minte (imbecili) și surdomuși, cari prin semne nu pot face să fie pricepuți și cari din cauza unuia sau altuia din aceste defecte, sunt incapabili de a-și administra averea.

Având în vedere, că conform art. 721 Pr. civ. punerea sub curatelă a majorilor în baza punctelor b. și c. ale art. 28 din legea XX. 1877, poate cere și însuși acela care suferă de defectele arătate în acele puncte, și în acest caz urmează a se aplica dispozițiunile art. 722 Pr. Civ., cari prevăd ce anume formalități trebuie să se îndeplinească.

Având în vedere, că în cauza cererea petiționarei Hermina Wermescher cum și prucura dată reprezentantului ei Dr. Pompei Pitea avocat sunt autentificate prin dl. Notar Public din Reghin, și că la cerere este anexat și un certificat medical eliberat de șef medicul orașului Reghin, din care se constată, că petiționara suferă de o boală congenitală, cu gușă și arteroscleroză la ambele părți a grumazului, în urma cărei boale centrul memoriei sale nu funcționează în deajuns și care este un grad de idioție, și astfel petiționara ar fi irespinzabilă de faptele sale și incapabilă de a-și administra averea sa proprie, și de a-și conduce afacerile sale.

Că deci condițiunile și formalitățile fiind îndeplinite, petiționara urmează să fie pusă sub curatelă.

Văzând și dispozițiunile art. 31 al 4 din legea XX. 1877, relativ la numirea curatorului, cum și dispozițiunile art. 713 pr. civ. și 33 din legea XX. 1877, relative la comunicarea și publicarea Deciziei pentru punerea sub curatelă.

Pentru aceste motive.

Dispune.

Tribunalul ordonă punerea sub curatelă a petiționarei Hermina Wermescher casnică locuitoare în orașul Reghin.

Recearcă Secția Tutelară a Tribunalului Mureș pentru numirea curatorului și în scopul de a dispune inventarierea averii petiționarei Hermina Wermescher.

Ordonă ca aceasta incheiere, după ce va rămânea definitivă, să fie publicată în „Buletinul Justiției” din Cluj, și în ziarul „Sămănătorul” din Reghin, să fie apoi comunicată Primăriei orașului Reghin și afișată la Tribunal pe tabla de publicațiuni și în fine să recearcă Jud. Mixtă din Reghin ca autoritatea cărții funduare să noteze punerea sub curatelă a Herminei Wermescher în cartea funduară a orașului Reghin No. 760.

Tg.-Mureș, la 4 Iunie 1929.

Președinte: (ss) Emil Anastasiu.

Judecător: (ss) Gh. Dimitriu.

Grefier: (ss) Ceuca.

Pentru conformitate: Koncz.

Cețiți și răspândiți

„SĂMĂNĂTORUL”